

Af: Roar Maagaard, formand for NFOP, formand for Internationalt Udvalg i DSAM, tidligere praktiserende læge i Skødstrup - roar@raskmaagaard.dk

Fra Danmark til Belgien – og retur

Historien om, hvordan praktiserende læger kan inspirere hinanden på tværs af landegrænser og om organisering af det primære sundhedsvæsen.

Startskud til forandring

I 2016 fik Skødstrup Lægepraksis besøg fra en lægepraksis i Laakdal, som ligger en times kørsel nordøst for Bruxelles – og altså i den flamsktalende del af Belgien. De troppede op med 2 læger, Caroline Vanwelden og An Weerts, og 2 sygeplejersker. Formålet

med deres rejse til Skødstrup var at få inspiration til en forandringsproces i deres egen klinik. Dels ønskede de at bygge en helt ny klinikbygning, og dels ønskede de at inddrage ikke-lægeligt sundhedspersonale meget mere i serviceringen af patienterne.

Forud for besøget hos os havde de været i 3 andre praksis i Belgien og 1 i Holland, og jeg foreslog dem så at besøge Anna Stavdal, president for WONCA World, i hendes klinik i Oslo også. De fulgte os en hel arbejdsdag og var meget interesserede i vores arkitektur og de muligheder for samarbejde, som denne kunne facilitere og naturligvis også i vores arbejdsmeto-

der og arbejdsfordeling personalegrupperne imellem.

Genbesøget

Vi blev inviteret på genbesøg i 2018, hvor vi var en håndfuld fra klinikken, som drog til Laakdal. Her havde de en lørdag trommet ca. 15 personer sammen i den gamle klinikbygning for at diskutere med os. Vi måtte kommentere på alle deres lidt vilde tanker, og vi så også de første streger til et åbent og lyst klinikbyggeri med træ som gennemgående materiale.

Tiden gik – COVID forsinkede det hele – og desværre fik Caroline Vanwelden en galoperende brystcancer og døde i december 2021. Som chef fører An Weerts nu klinikken videre efter deres fælles planer.

Men her i juni 2023 var tiden så kommet, hvor vi endelig kunne efterkomme deres invitation. Tre af os rejste til Laakdal, hvor 6-7 af dem havde ryddet programmet det meste af dagen for at vise og fortælle – og det med stor stolthed.

De har nemlig bygget en – efter belgiske forhold – meget stor klinik med lyse og højloftede lokaler og i det hele taget med et meget åbent "landskab" i hele bygningen. Det er massivt træ, der går igennem i hele bygningen. Al træ er færdigtilskåret og fikset på et

En del af klinikens personale - læge An Weerts i den sribede nederdel og ved hendes side "husets" arkitekt, Leo. Foto: privat.

savværk i det nordlige Spanien, hvor Caroline og husarkitekten Leo havde været nede for at godkende kvaliteten. Belysningen var meget enkel med lette LED-rør, der virkede meget elegante. Der var mange detaljer i huset, hvor vi kunne se, at inspirationen kom fra vores klinik. De havde så blot gjort det hele en del bedre og mere elegant – en cadeau til arkitekt Leo for det.

Positive health som grundtanke for et lægehus

Men der, hvor vi særligt kunne inspireres, var på et par andre områder. Hele klinikken drives efter principperne om "positive health", som den tidligere praktiserende læge i Holland Machteld Huber har defineret og beskrevet som: "Health as the ability to adapt and self-manage, in the face of the physical, emotional and social challenges of life". Dr. Huber driver nu Institute for Positive Health i Utrecht, Holland. Man kan vel sammenstille det noget med de nordiske tanker for nogle år siden med mere fokus på salutogenese end udelukkende på patogenese. Det afspejler sig i lægernes arbejdstilgang, men endnu mere i brugen af de mange andre faggrupper, der arbejder i huset: sygeplejersker, fysioterapeuter, træningsassistenter, pilatesinstruktører, coaches, psykologer, psykoterapeuter, fodterapeuter, jordemødre og ja, jeg har nok glemt nogle. Grupperne har et tæt samarbejde om patienterne og har f.eks. bestemte programmer for langtidssygemeldte og for funktionelle lidelser.

Basishonorar uden egenbetaling

Den anden inspirationskilde er deres organisering. Næsten alle praksis i Belgien følger en overenskomst, der godt kan sammenlignes en del med vores – men ganske enkelte følger en anden model, hvor man næsten udelukkende får et stort basishonorar for sine patienter. Visse supplerende ydel-

Smukke højloftede, åbne rum danner rammen om en moderne lægeklinik i Belgien - her fra venteområdet.
Foto: privat.

ser honoreres dog særskilt. Størrelsen af basishonoraret afhænger af, hvor mange services klinikken yder. I praksis i Laakdal yder man stort set hele paletten rundt. Det betyder også, at man f.eks. står for hjemmeplejen til sine patienter (også i weekenden) og principielt også er ansvarlige for lægebetjening 24/7. Praktisk er det dog lægevagten, der tager over aften/nat og weekend, men hvis en patient kontakter lægevagten, så må praksis betale lægevagten for denne service.

Set fra patientens perspektiv er det meget anderledes end i det øvrige Belgien, idet der ikke er nogen egenbetaling for patienterne i denne praksis, men til gengæld kan de ikke vælge en anden praksis, hvis de skulle have lyst til det. "Doctor shopping" er ikke noget ukendt fænomen i Belgien.

An Weerts syntes, at denne model

uden patientbetaling gjorde det muligt for dem at være proaktive i forhold til patienternes helbredsproblemer – og det gav mulighed for opfølgning, uden at det blev en økonomisk barriere for patienterne.

De påstod, at vores samarbejde i klinikken i Skødstrup også havde været inspirationskilde for det udvidede interdisciplinære samarbejde i deres praksis. Men det kan nu ikke passe – der når vi dem ikke til sokkeholderne.

Vi kan bestemt ikke overføre deres model 1:1 til en dansk kontekst, men det var et absolut inspirerende besøg at se, hvordan man på en noget anderledes måde kan organisere almen praksis i et land, der på mange måder minder om Danmark.

En stor tak til læge An Weerts og hendes team i vores søsterpraksis i Laakdal, Belgien. //